

A Lehet Más a Politika javaslatai a magyarországi cigányság hátrányainak leküzdésére

Pártunk alapvetően úgy véli, hogy a cigányság integrációjának sikere a meglévő jó gyakorlatok erőteljes támogatásán múlik.

A halmozottan hátrányos helyzetű roma kisebbség társadalmi integrációjának követendő útját ma már sikeres helyi kísérletek jelzik a képzéstől a foglalkoztatáson és a közösségfejlesztésen át a mikro-hitelezésig (Gandhi Gimnázium, hejőkeresztúri iskola, a cserdi polgármester tevékenysége, az ELTÁV projekt Szúcs-bányatelepen, Igazgyöngy Alapítvány tevékenysége).

A cigány-kérdés megoldásával kampányoló politikai nagyotmondás jelszavai helyett mi ezeket a bevált jó gyakorlatokat kívánjuk terjeszteni és továbbfejleszteni, abban a tudatban, hogy eredményt csak kis lépésekben, helyi léptékben, odaadó és következetes munkával érhetünk el. Ezzel szemben a központilag elrendelt, életidegen reform-intézkedések kedvező hatása akkor is elmarad, ha jelentős költségvetési forrásokat rendelnek hozzájuk. A beavatkozások több tárca tartós együttműködését kívánják, és olyan célokat kell követniük, amelyekhez sikerült megnyerni a roma közösségek támogatását.

Ösztönözzük a helyi önkormányzatok, így az egri önkormányzat és a roma nemzetiségi önkormányzat együttműködését. Társadalompolitikai céljaink megvalósításához elengedhetetlennek tartjuk a cigány értelmiség fokozottabb szerepvállalását, többek között az oktatás és a közösség-építés terén.

A fenti alapvetésen túl programunk több fejezetében megjelennek olyan elemek, melyek a cigányság szempontjából is fontos lépéseket tartalmaznak.

Az együttélés konfliktusait kezelni, a jövő kihívásaival sikeresen megküzdeni csak olyan társadalom képes, melynek tagjai között a kölcsönös szolidaritás teremt összeköttetést. A szolidaritás alapja az együttműködés értelmébe vetett bizalom: hogy a felemelkedés útja mindenki előtt nyitva áll, és aki hátrányos helyzetbe kerül, jogot formálhat az intézményes támogatásra. Mindettől ma a lehető legtávolabb vagyunk. Ezért új társadalmi szerződésre van szükség: az állam és polgárai, gazdagok és szegények, fiatalok és idősek, nők és férfiak között. A rendszerváltó Magyarország nem a mostanihoz hasonló, sokkolóan igazságtalan és szélsőségesen megosztott társadalom létrejöttére adta voksát.

1. Tisztességes munkáért biztonságos megélhetést!

Ma a munkavégzés nem véd meg szegénységtől, a munkával szerezhető jövedelem nem garantálja a megélhetést. A mi gazdaságpolitikánk a dolgozói szegénység felszámolását összekapcsolja az igazságosabb közteherviseléssel: többkulcsos adórendszert vezetünk be, a minimálbért adómentessé tesszük, az átlagbér két és félszereséig csökkentjük a jövedelemadót. Szakítunk az olcsó munkaerő vonzerejére építő, elhibázott gazdasági szemlélettel.

2. Bevezetjük a társadalmi beilleszkedési jövedelmet.

A szociálpolitikát nem maradékelven kezeljük, hanem beruházásnak tekintjük a jövőbe: arra szolgál, hogy olyan életkörülményeket teremtsen, amelyek között az egyén tanulni, fejlődni tud, és ennek eredményeképpen a munka világában is könnyebben találja meg a helyét. Az aktív korú álláskeresőket jelenlegi segélyezési rendszerét a társadalmi beilleszkedési jövedelem váltja fel. Ezt olyan szolgáltatások igénybevételéhez kötjük, amelyek valóban javítanak a kedvezményezett foglalkoztathatóságán.

3. Rugalmasabbá tesszük a támogatási rendszert.

A gyermeknevelést segítő, lakhatást támogató, tartós betegséghez illetve fogyatékosághoz kapcsolódó központi normatív támogatásokkal segítünk a nehéz élethelyzeteken. A rászorultság azonban sok esetben eseti, krízishelyzetekhez, egyedi problémákhoz kötődik. Ilyenkor a jogosultság elbírálására és a segélyezés módjának megállapítására a helyi önkormányzat a legilletékesebb, ezért a feladatot és a szükséges forrásokat oda telepítjük.

4. Közmunka helyett valódi munkát biztosítunk.

A munkaügyi szolgáltatások és a felnőttképzés rendszerének megújításával valódi esélyt biztosítunk arra, hogy az álláskeresőket munkához jussanak. A tömeges közmunka mai, zsákutcás formáját megszüntetjük, a közfeladatok ellátását nem kötjük össze a kényszerfoglalkoztatással és a létminimumtól messze elmaradó bérezéssel. Az önkormányzatok a közmunka bérfedezetét a jövőben differenciáltan használhatják fel, egyrészt az elvégzendő közfeladatok ellátására piaci színvonalú bérezéssel, másrészt a munka világába másképpen visszatérni nem képes emberek szociális jellegű foglalkoztatására. A helyi önellátást és fenntarthatóságot segítő közhasznú programokat azonban elsősorban vállalkozás, nonprofit társaság, szövetkezet formájában kívánjuk megszervezni, ösztönözve a szolidáris gazdálkodást. A hátrányos helyzetű térségekben célzott gazdaságfejlesztési programokat indítunk, és megkülönböztetett támogatásban részesítjük a regisztrált álláskeresőket foglalkoztató vállalkozásokat. A fogyatékkal élők egyénre szabott foglalkoztatását kiemelten kívánjuk támogatni az ehhez rendelhető kedvezmények változatos rendszerének kialakításával.

5. Aktív lakáspolitikát folytatunk.

Növeljük az állami vagy önkormányzati tulajdonú bérlakások számát: állami bérlakás-alapot hozunk létre, amely évente 10 ezer bérlakás felújításához és építéséhez nyújt támogatást. Az elhagyott falusi ingatlanok felújításának, szociális bérlakássá alakításának fedezetére a települési önkormányzatok számára hirdetünk pályázatot. Önkormányzati bérlakások esetében megszüntetjük az elhelyezés nélküli kilakoltatás gyakorlatát. Megteremtjük a hajléktalanságból kiutat kínáló rendszert, országossá bővítjük a Második esély, az Elsőként lakhatás! típusú komplex programokat.

6. A családpolitikában az esélyegyenlőség elvét érvényesítjük.

Családpolitikánkkal a családok döntéseit kívánjuk támogatni. A szülők által előre tervezett gyermekek akkor tudnak megszületni, ha nem jár súlyos anyagi hátránnyal a

gyermekvállalás, és nem kell egy gyermeknek sem szegénységben felnőnie. A bölcsődei és óvodai férőhelyek bővítésével, a rendszer egységesítésével mindenki számára elérhetővé tesszük a napközbeni gyermekellátást. Kiemelten támogatjuk a különösen nagy terheket viselő családokat, köztük az egyszülősöket, valamint a tartós betegséggel és fogyatékkal élő gyermekek szüleit. Emeljük a családi pótlék összegét. A családtámogatás fontos eszközének tekintjük az adókedvezményeket is. Felülvizsgáljuk a tartásdíj szabályozását. A tapasztalatok fényében rendezzük a nevelőszülői hálózat működésének körülményeit. Állami támogatásban részesítjük az időszakos otthoni gyermekfelügyeletet. Ösztönözzük az otthon is végezhető részmunkák körének bővítését. A 24 órás otthonápolást minimálbéres munkaviszonyként ismerjük el. Megerősítjük a koragyermekkorai fejlesztés és gondozás intézményeit, támogatjuk a Tanoda és ahhoz hasonló programok működését, kibővítjük a „Biztos Kezdet” házak hálózatát és szélesítjük szolgáltatásait.

7. Olyan országot akarunk, ahol a fiatalok megtalálják a számításaikat.

Az elmúlt 8–10 évben becslések szerint több százezer fiatal vándorolt el Magyarországról. Programunk az oktatástól a vidékfejlesztésen át a gazdaságpolitikáig olyan intézkedések összefüggő rendszerét kínálja, amelyek alkalmasak arra, hogy megállítsák ezt a katasztrofális folyamatot. A szorosabb értelemben vett szociálpolitikai eszközök közül kiemelnénk a családtámogatási juttatások kiterjesztését a 18 év felett az oktatási rendszerben maradó fiatalok számára, a kollégiumi férőhelyek bővítését, a fiatal vállalkozók támogatását, a fiatalok számára indított bérlakás-programot és a családalapításhoz nyújtott segítséget.

8. Fellépünk az időskori szegénység ellen. A jelenlegi 28 500 forintról 50 000 forintra emeljük az öregségi nyugdíjminimumot.

Megváltoztatjuk a nyugdíjemelés módját, a nyugdíjas fogyasztói kosár alapján számolt inflációt vesszük alapul. Azonos összegű nyugdíjemeléssel biztosítjuk az alacsony nyugdíjak nagyobb mértékű emelését. A GYES-en töltött éveket beszámítjuk a nyugdíjalapba.

9. A nemek közötti szolidaritás ne jelszó, hanem politikai gyakorlat legyen!

Nők és férfiak között az egyenlőség sok tekintetben még mindig csak papíron létezik. A nők jogegyenlősége ellenére máig nem valósult meg a nők és férfiak tényleges társadalmi egyenlősége, a nők és férfiak között nem tűnt el a jövedelmi szakadék, és ritka a családbarát munkahely, ami sokak számára lehetetlenné teszi a gyermek melletti munkavállalást. Ezen a téren jelentős változást várunk a munkaadókat ösztönző eszközök erőteljesebb alkalmazásától, a rugalmas munkavégzés, rövidebb vagy kötetlen munkaidő elterjedésétől, az otthon foglalkoztatás lehetőségeinek jobb kihasználásától. A roma nőkről mint többszörösen hátrányos helyzetű csoportról kívánunk gondoskodni. Ösztöndíjprogramot indítunk az iskolát elhagyni kényszerült és oda visszatérni kívánó roma nőknek. A fiatal anyák számára képzési, átképzési programokat indítunk. Új hivatásokat igyekszünk megnyitni előttük, hogy a szociális szakmákban és a közigazgatásban is megfelelő módon legyenek képviselve.

10. Fellépünk a nők elleni erőszakkal szemben.

Ratifikáljuk az Isztambuli Egyezményt, részt vállalunk az európai országok összefogásából a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak ellen. A prevenció, áldozatvédelem és az elkövetők felelősségre vonása terén átfogó intézkedéseket hozunk. Megtízszerezzük a krízisférőhelyek számát, társadalmi kampányokat indítunk, képzésekbe vonjuk az áldozatokkal foglalkozó szakembereket, ezzel megváltoztatjuk az áldozatokat illető rossz beidegződéseket, társadalmilag kódolt hibás reakciókat.

11. Az egészségpolitika nem egyetlen ágazat ügye: az egészség megőrzése, a betegségek megelőzése fontos szerepet kap oktatásban és kultúrpolitikánkban is, kiemelt célja környezetvédelmi erőfeszítéseinknek, és okkal tulajdonítunk ezen a téren is döntő jelentőséget a mélyszegénység felszámolásának, hiszen a halmozott társadalmi hátrányok és a rossz egészségi mutatók közötti kölcsönhatás bizonyított. Az egészségügyi ágazaton belül pedig a felvilágosításra és rendszeres szűrővizsgálatokra költött pénz térül meg a leghatékonyabban.

Eger, 2018. március 18.

Komlósi Csaba

képviselő-jelölt, Lehet Más a Politika (LMP)